

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ЛОКАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ ТА
НАЦІОНАЛЬНА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ

SUCCESS STORY

Добре спланований експромт

Півтора десятка років величезний – понад 170 га – колишній майданчик будівництва атомної станції в Теплодарі Одеської області перебував у забутті, покинутий оригінальним проектом і майже нестривожений новими. Хоча місцева влада робила все можливе, щоб змінити ситуацію, серйозні інвестори "відкрили" місто та його інвестиційні можливості лише після того, як проект USAID "Локальні інвестиції та національна конкурентоспроможність" (USAID ЛІНК) допоміг Теплодару розробити стратегію економічного розвитку та створив концептуальний дизайн майданчика

Фото Олександра Железняка

13 жовтня 2009 р. Теплодарський міський голова Леонід Печерський (другий справа) і керівник USAID ЛІНК Говард Окман (на передньому плані) підписали Протокол про наміри розробити та упровадити економічну стратегію.

Сьогодні пан Печерський каже, що для його міста "з інвестиціями настає зірковий час", і дякує USAID ЛІНК за той інвестиційний клімат, що склався у Теплодарі. "Я дуже вдячний цій організації [USAID ЛІНК], яка дійсно вивела нас на ці позиції – на міжнародні позиції"

U.S. Agency for International Development
www.usaid.gov

Міський голова Леонід Печерський називає його "містом з драматичною долею". Він каже, що, коли обійняв посаду мера у 2002 р., місто було депресивним – засмічені вулиці, водопостачання лише дві години на добу, вимкнення електроенергії, опалювальний сезон починався у грудні й закінчувався в січні. Останнє – особливо сумна іронія, зважаючи на назву міста: *Теплодар*.

Теплодар, населення якого сьогодні складає близько 10 тис. мешканців, як поселення виник на початку 1980-х років внаслідок рішення радянського уряду збудувати на цій території Одеську атомну теплоелектроцентрально. Наприкінці того ж десятиліття, після Чорнобильської катастрофи, проект заморозили, і в 1997 р. повністю відмовилися від нього в незалежній Україні.

"Люди приїхали на будівництво АЕС з усіх кінців Радянського Союзу, з насиджених місць. Кращі фахівці – монтажники, енергетики. І коли будівництво припинили, вони фактично були кинуті напризволяще", – розповідає пан Печерський.

З того часу "місто з драматичною долею" дуже змінилося. "Місто ще не є процвітаючим, але на шляху до процвітання", – за словами мера, який наводить як приклад "прихід бізнесу" й стрімке зростання власних доходів місцевого бюджету. "У нас одне з основних гасел – зробити місто самодостатнім, з дотаційного перетворити його на донора".

USAID ЛІНК приєднався до Теплодара на його "шляху до процвітання" у жовтні 2009 р., підписавши з містом протокол про наміри розробити та впровадити Стратегічний план економічного розвитку Теплодара – після подолання песимістичного ставлення міського голови до проекту, як він потім зізнався. У місті було сформовано експертний комітет, який під методологічним керівництвом експертів USAID ЛІНК підготував проект стратегії, прийнятої міською радою у лютому 2010 р.

За місяць до прийняття стратегії в Теплодарі місто стало членом Одесько-Теплодарсько-Южненського субрегіону – або Одеської агломерації – яка також приступила до розробки спільної субрегіональної стратегії конкурентоспроможності та економічного розвитку з допомогою USAID ЛІНК. На той час пан Печерський став одним з найпалкіших прихильників проекту як такого, "що приречений на успіх".

У жовтні 2010 р., USAID ЛІНК розробив Концептуальний дизайн Промислового парку "Теплодар" на основі колишнього майданчика атомної станції.

Першим з трьох критичних питань теплодарської стратегії є "Залучення інвестицій". І справді, місто стало інвестиційно-привабливим. 20 червня 2011 р. у Києві заступник голови Одеської обласної державної адміністрації Петро Хлицов і генеральний директор китайської корпорації "Цітеле" (Qitele Group Co., Ltd.) Чжан Цзіньфей підписали рамкову угоду на 600 млн. дол. про інвестиційну співпрацю зі створення в Теплодарі "інноваційно-промислової виробничої бази". Очікується, що до грудня 2012 р. – закінчення початкового етапу – "Цітеле" інвестує 200 млн. дол., створивши 2000 робочих місць для українців на 50 га майданчика.

Через два дні після підписання делегація "Цітеле" відвідала Одесу для зустрічі з головою облдержадміністрації Едуардом Матвійчуком, а потім приїхала до Теплодара у супроводі ще кількох потенційних інвесторів з Китаю.

Теплодарський міський голова згадує й інші інвестиційні проекти, нещодавно розпочаті в місті: будівництво суперсучасного масложиркомбінату та модернізація зовнішнього освітлення міста. Передбачається, що перший з цих проектів за два роки створить 250 робочих місць. Другий проект, впроваджуваний угорським інвестором, має зробити освітлення енергоощадним, причому заощаджена в результаті сума буде порівну поділена між містом та інвестором.

Пан Печерський пов'язує ці нещодавні успіхи з результатами роботи USAID ЛІНК – самою стратегією разом з Профілем громади Теплодара, складеним у процесі стратегічного планування, концептуальним дизайном і тим, що ці документи були опубліковані в Інтернеті і українською, і англійською мовами. "Ми вам дуже вдячні за цю роботу, – каже мер, підкреслюючи, що вона зіграла вирішальну роль у досягненні успіхів. – Я щиро це кажу і готовий кричати про це на весь світ".

"Степ-бай-степ ми реалізуємо стратегічний план. Ваші [USAID LINC] труди сьогодні втілюються в життя. На голому місці нічого не буває, з неба нічого не падає. Експромти треба готувати", – каже пан Печерський.

Серед інших чинників, які допомогли створити в Теплодарі сприятливий інвестиційний клімат, пан Печерський відзначає про-інвестиційну позицію губернатора, пана Матвійчука, на рівні Одеської області та абсолютну нетерпимість до корупції в місті – реальної чи уявної. "Я завжди позиціоную Теплодар як місто, в якому відсутня корупція. Де тільки з'являються якісь її елементи, я випаляю це розпеченим залізом", – заявляє міський голова.

Розповідаючи про якірну інвестицію "Цітеле" – виробника пластикових іграшок та обладнання дитячих майданчиків, веб-сайт якого прикрашає "іконостас" різноманітних міжнародних сертифікатів якості та безпеки, і продукція якого продається більш ніж у 20 країнах включно з Великою Британією, Італією, Кореєю, Сінгапуром, США та Японією – пан Печерський каже, посилаючись на свою розмову з паном Чжаном, що "китайський мільярдер" є власником і інших бізнесів, які він має намір розмістити в Теплодарі, а саме виробництво одягу, взуття та меблів, плюс логістичні склади.

Значення інвестиції "Цітеле" явно виходить за межі Теплодара на Одеську агломерацію – заплановані 2000 робочих місць тільки після першої черги дорівнюють 20 відсоткам усього населення міста.

За місяць до підписання рамкової угоди в Києві мер Теплодара очолював делегацію з Одеської області до Китаю, де він мав ряд зустрічей і мав можливість побачити виробничі потужності та продукцію "Цітеле". На думку пана Печерського, обладнання дитячих майданчиків "Цітеле", хоча й "фантастичне", було дещо задорогим для українського споживача, і він поділився своїми сумнівами з паном Чжаном. Останній, за словами пана Печерського, сказав, що він надто цим не переймається, розглядаючи свої виробничі потужності в Україні у першу чергу як плацдарм для експорту в Європу та Росію.

Станом на кінець липня 2011 р., від свого початку в квітні 2009 р. USAID ЛІНК допоміг 24 українським містам, районам і субрегіонам розробити стратегічні плани конкурентоспроможності та/або місцевого економічного розвитку. Двадцять із цих стратегій вже прийнято відповідними радами, і зараз упроваджуються, а чотири очікують прийняття.